

Kontaktperson
Karolina Filipsson
Samhällsbyggnad

2022-09-06

460552

Karolina.Filipsson@regionvasterbotten.se

Infrastrukturdepartementet

Yttrande från Region Västerbotten avseende Ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter, diarienummer I2022/01472

Region Västerbotten har tagit del av Trafikverkets rapport Ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter.

Region Västerbotten är mycket positiv till stödet då detta främjar den viktiga, fortsatta utvecklingen av kollektivtrafiken som en del av ett hållbart resande. Tyvärr så anser Region Västerbotten att Trafikverkets förslag till förordning motverkar att stödet ska komma kollektivtrafiken till del.

Sammanfattande synpunkter

1. Region Västerbotten anser att ansökningsförfarande och återrapporteringen i Trafikverkets förslag är administrativt betungande, vilket är tvärt emot vad Svensk Kollektivtrafik i samrådet med Trafikverket lyft som viktigt för de regionala kollektivtrafikmyndigheterna.
2. Utformningen av ansökningsförfarandet med en ansökningsperiod samt att stöd ej ges till redan påbörjade åtgärder motverkar en ökad nationell tillgång och en utveckling av kollektivtrafikens biljetter och biljettsystem. Dessutom behöver de kollektivtrafikmyndigheter som söker stödet avvakta med att påbörja åtgärder till någon gång under 2023 efter avslutad ansökningsperiod och beslut om stöd, vilket inte främjar utvecklingen.
3. Förslaget om att prioritering mellan olika ansökningar ska kunna ske, innebär ytterligare osäkerheter för kollektivtrafikmyndigheterna avseende om de kommer att få stöd till de åtgärder de avser genomföra. Dessutom så finns farhåga om att det kommer att innebära långa handläggningstider.
4. Stödet för 2022 kommer med föreslagen från Trafikverket ej att kunna komma kollektivtrafikmyndigheterna till godo då vi närmar oss slutet av 2022 vid remisstidens utgång. Stödet skulle i sådana fall behöva att gå att söka retroaktivt.

För att arbetet med utveckling och integration av biljetter och betalsystem ska få den injektion som de anslagna medlen ska möjliggöra anser Region Västerbotten att:

- ansökningsförfarandet ska vara enkelt
- fördelningen av medlen ska vara enkel och förutbestämd i enlighet med något av de tre förslag som Svensk kollektivtrafik lämnat
- anslagna medel ska kunna användas till pågående utveckling
- medlen även ska kunna användas kalenderåret efter ansökan

Utvecklat resonemang

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna har kommit olika långt i utvecklingen av sina biljettsystem. I ljuset av pandemin, det ökade fokuset på hållbara transporter och

Region Västerbotten

Regionens hus, Köksvägen 11, 901 89 Umeå
Telefon: 090-785 00 00, telefax: 090-13 68 82
E-post: regionen@regionvasterbotten.se Org.nr: 232100-0222
VAT-nr: SE232100022201 Bankgiro 5728-3061

2022-09-06

hållbart resande, samt den ekonomiskt utmanande situationen med ökade avtalskostnader så finns det enbart positiva effekter genom att stödja kollektivtrafikmyndigheterna i den fortsatta utvecklingen, vilket Region Västerbotten anser framgår av skrivningarna i vårändringsbudgeten.

I vårändringsbudgeten står att "Regeringen anser att de befintliga biljettsystemen, som de regionala kollektivtrafikmyndigheterna ansvarar för, bör anpassas för att dessa bättre ska kunna samordnas nationellt. Anslagsändamålet behöver därför utvidgas så att anslaget även kan användas för utgifter för medfinansiering till regionerna för deras kostnader för att utveckla och integrera regionala biljettsystem för ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter."

Region Västerbotten anser att föreslaget ansökningsförfarande och åiterrapportering är administrativt komplicerat. Detta kan få till följd att få kollektivtrafikmyndigheter ej söker stödet. Det faktum att stöd ej kan sökas för redan påbörjade åtgärder innebär ytterligare försämrade möjligheter att få del av stödet. Genom att 2022 i stort sett redan har passerat så innebär det att ansökningsperioden är extremt kort, för att inte säga obefintlig för de medel som avsatts för 2022.

Trafikverkets förslag till utformning av stödet skapar en grund för att arbetet med utveckling riskerar att bli avvaktande då medfinansieringen endast föreslås ges till ej påbörjade åtgärder. Detta är inte en önskvärd utveckling då behoven av aktiva åtgärder för att locka tillbaka och attrahera nya resenärer är av stor betydelse för kollektivtrafikens fortsatta utveckling.

Trafikverket konstaterar i rapporten själva att det vid de genomförda samråden har framhållits att de regionala kollektivtrafikmyndigheterna befinner sig i olika faser när det gäller utvecklingen av respektive biljettsystem. Detta stödjer ytterligare att stödet inte bör begränsas till enbart ej påbörjade aktiviteter.

I rapporten skriver Trafikverket att önskemål har lämnats om en inte alltför detaljerad kravställning vid ansökningsförfarandet. Trafikverket föreslås därför att det är i ansökan som åtgärderna ytterligare definieras, med en utförlig beskrivning av de åtgärder som medfinansieringen söks för.

Trafikverket konstaterar att önskemål inkommit om att ansökningsförfarandet ska vara enkelt och utan omfattande administration. Förslaget från Trafikverket för att tillmötesgå detta önskemål är att ansökningar kan göras gemensamt.

Slutligen föreslår Trafikverket att en detaljerad slutrapportering ska göras, vilket åter igen innebär att fokus skiftas från faktiska åtgärder för kollektivtrafikens utveckling och resenärernas bästa till administrativa ansöknings- och rapporteringsförfaranden.

Region Västerbotten anser att Trafikverket helt bortsett från önskemålen om ett enkelt, ej detaljerat och administrativt betungande sätt för kollektivtrafikmyndigheterna att ta del av stödet.

Förslaget från Trafikverket om att det ska vara en ansökningsperiod och att beslut därefter ska fattas påverkar åter igen utvecklingen negativt. Inget stöd till påbörjade aktiviteter innebär att aktiviteter kommer att behöva påbörjas först efter en avslutad ansökningsperiod. Det innebär att det viktiga arbetet med att skapa en ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter försenas.

2022-09-06

Region Västerbotten vill utifrån Trafikverkets förslag om en ansökningsperiod åter lyfta fram att anslagna medel för 2022 ej kommer att kunna nyttjas för ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter. Dessutom så är det viktigt att medel för 2023 kan användas kalenderåret efter.

Trafikverkets förslag om att en prioritering mellan olika ansökningar ska kunna genomföras är åter ett sätt att försvåra för kollektivtrafikmyndigheterna att ta del av stödet. Höga trösklar minskar potentialen för att anslagna medel söks och därmed bidrar till fortsatt utveckling.

Svensk Kollektivtrafik har i samrådet med Trafikverket sett behov av en enkel och generell stödform med enkel hantering för alla parter. Region Västerbotten instämmer i att detta är väsentligt för att stödet ska komma kollektivtrafiken till del på ett bra sätt. Svensk kollektivtrafik har presenterat tre alternativ till hur medlen på ett enkelt sätt skulle kunna fördelas.

- Den totala summan delas lika mellan de 21 regionala kollektivtrafikmyndigheterna
- Den totala summan delas i förhållande till resandevolymer
- En kategorisering i tre kategorier av regionala kollektivtrafikmyndigheter, stor, mellan, och vanliga.

Trafikverket har helt bortsett från detta förslag att på ett enkelt sätt fördela medlen. Region Västerbotten hyser en farhåga att regeringens ambitioner med stödet ej kommer att realiseras genom Trafikverkets förslag till hantering.